

Hatay'da Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşları İhtiyaç Analizi Raporu

HAZİRAN 2024

GİRİŞ

Bu çalışma, Mozaik Kadın Derneği tarafından Türkiye Yerel STK İnsani Forumu tarafından fon desteği sağlanan **"Sivil Güç Birliği"** projesi kapsamında İskenderun ve çevresindeki sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri ile yapılmıştır.

Çalışmada Hatay'da 6 Şubat 2023 tarihinde gerçekleşen depremde etkilenmiş, deprem sonrası dayanışma faaliyetleri gösteren sivil toplum kuruluşlarının mevcut durumu ve deprem sonrası süreçteki ihtiyaçları analiz edilmek istenmektedir.

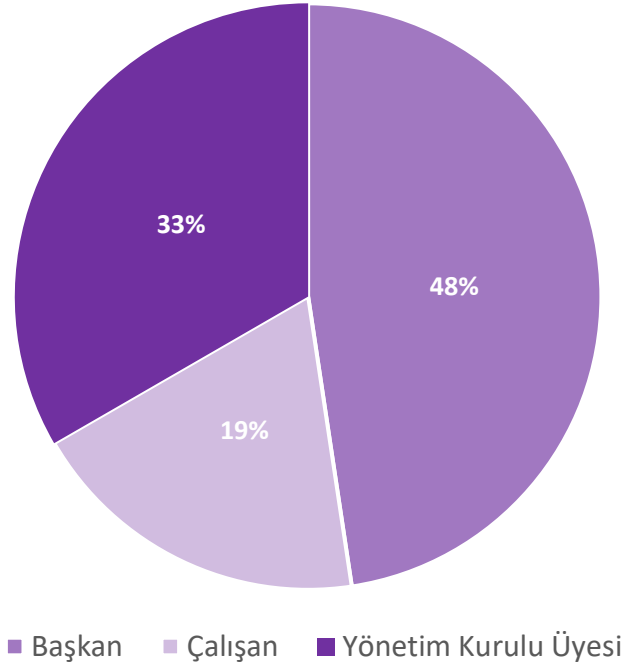
İskenderun ve çevre ilçeleri kapsayan bölgede faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının deprem sonrasındaki süreçte kurumsal ihtiyaçlarını tespit etmek amacıyla bir ihtiyaç analizi çalışması yapılmıştır. Bu kapsamda hem yüz yüze hem online ortamda doldurulabilecek yapılandırılmış bir anket STK temsilcilerine yönelik olarak uygulanmıştır. Söz konusu anket sonuçları, daha sonraki çalışmalar, eğitim, toplantı, iş birlikleri ve projelerin kurgulanmasında etkili olacaktır.

10-20 Haziran 2024 tarihlerinde çevrimiçi platform üzerinden yapılan ihtiyaç analizi anket çalışmasına Hatay'da faaliyet gösteren toplam 21 STK temsilcisi katılmıştır.

BULGULAR

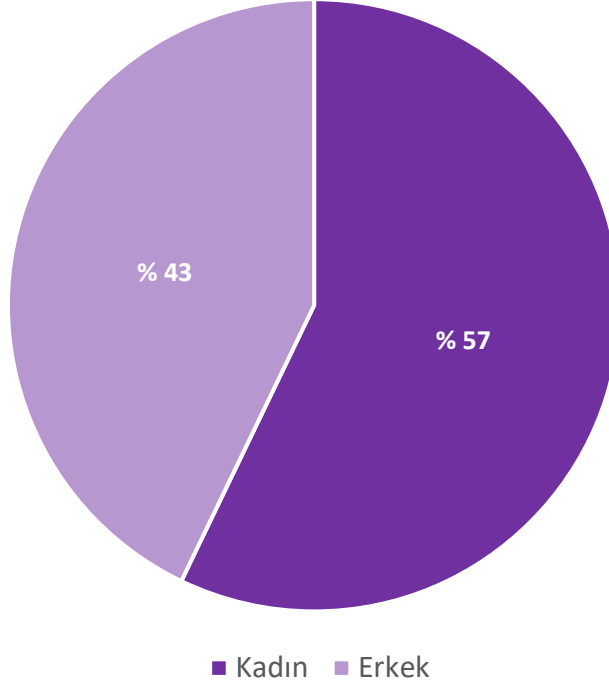
Grafik-1’de görüldüğü üzere, 6 Şubat 2023 depremi sonrasında, İskenderun ve çevre ilçelerde faaliyet gösteren STK’lara yönelik gerçekleştirilen ihtiyaç analizi anket çalışmasına katılan kurum temsilcilerinin %48’i başkan, %33’ü yönetim kurulu üyesi, %19’u ise çalışandır.

Grafik-1 İhtiyaç Analizi Anketi Katılımcılarının STK’daki Rolü

İhtiyaç analizi anketine katılan 21 kişinin %57'si, yani 12 kişi kadın; %43'ü 9 kişi erkektir.

Grafik-2 Katılımcıların Cinsiyet Dağılımı

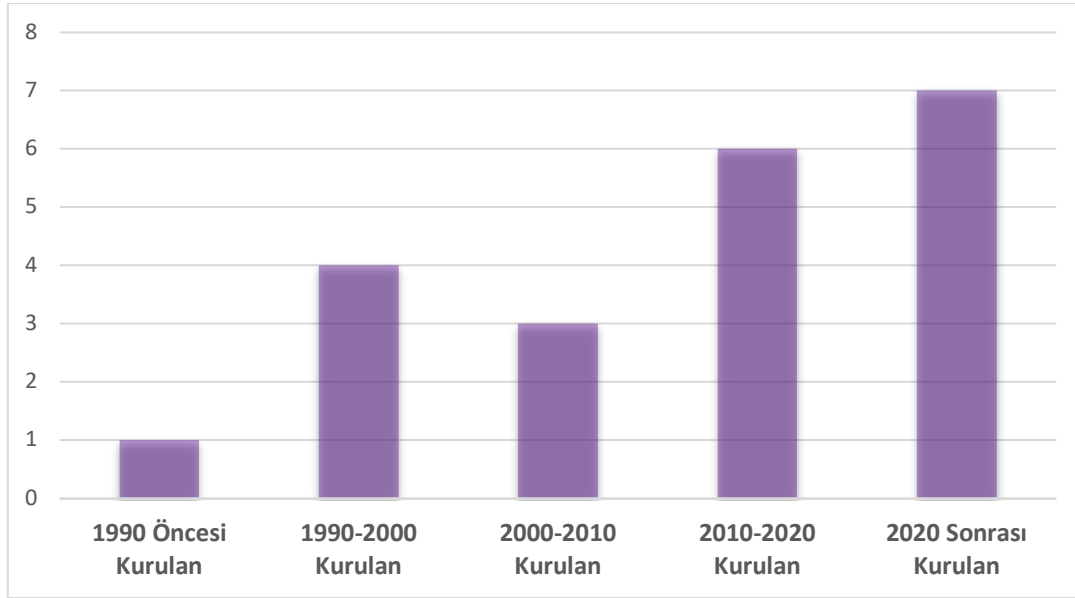

Anket çalışmasına katılan STK temsilcilerinin yaş ortalaması 43,65'tir. Grafik-1'den görüleceği üzere katılımcıların %81'i yönetim kurulunda başkan ya da diğer pozisyonlarda yer aldığını belirtmiştir. STK temsilcilerinin yaş ortalaması verisi ile Grafik-1'de yer alan veri bir arada ele alındığında, İskenderun ve çevre ilçelerde faaliyet gösteren ve anket çalışmasına katılan sivil toplum kurumlarında ve/veya STK'ların yönetim kademelerinde gençlerin katılımının düşük seviyelerde olduğu sonucuna ulaşılabilir.

Grafik-3'te görüleceği üzere, anket çalışmasına katılan 21 STK'dan 1'i 1990 yılından önce, 4'ü 1990-2000 yılları arasında, 3'ü 2000-2010 yılları arasında, 6 STK 2010-2020 yıllarında ve 7'si 2020 yılından sonra kurulduğunu beyan

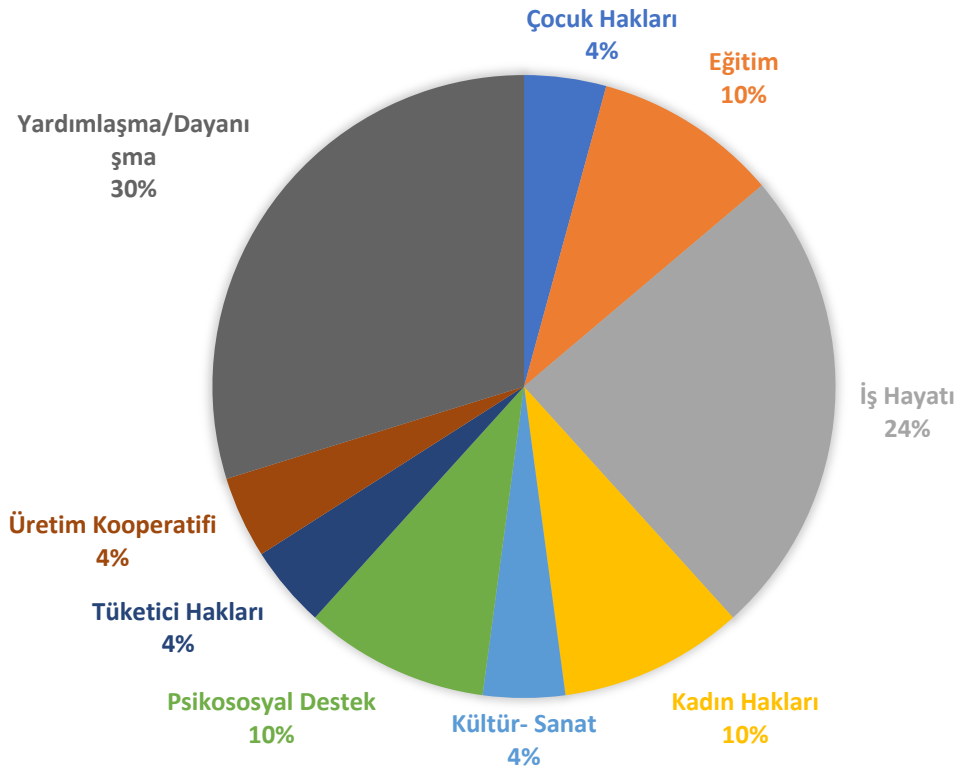
etmiştir. Anket çalışmasına katılan STK'lardan sadece bir tanesi 6 Şubat 2023 tarihinden sonra kurulmuştur. Diğer katılımcıların tamamı 6 Şubat 2023 tarihinden önce de faaliyette olan sivil toplum kuruluşlarıdır.

Grafik- 3 STK'ların Kuruluş Yılı

İhtiyaç analizi anketine katılan STK temsilcilerine yöneltilen “**STK'nız hangi alanda faaliyet gösteriyor?**” sorusuna katılımcıların %30'u yardımlaşma/dayanışma, %24'ü iş hayatı (iş insanları dernekleri ve sendikalar), %10'u eğitim, %10'u psikososyal destek, %10'u kadın hakları, %4'ü çocuk hakları, %4'ü kültür/sanat, %4'ü tüketici hakları ve %4'ü üretim (kooperatif) olarak beyan etmiştir. Katılımcıların tamamı hak temelli çalışmalar yapmakla birlikte özellikle 6 Şubat 2023'ten sonra faaliyetlerinin yardım ve dayanışma çalışmalarında yoğunlaştığı tespit edilmiştir.

Grafik-4 STK'nın Faaliyet Alanı

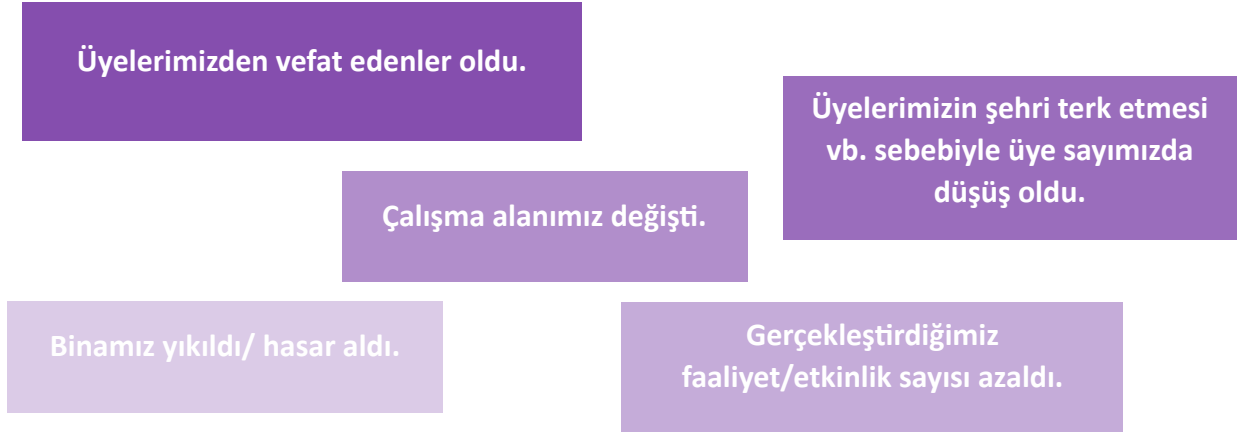

İhtiyaç analizi anket çalışmasına katılan STK'lara, kurumlarının 6 Şubat 2023 tarihinde gerçekleşen depremlerden ne düzeyde etkilendiği sorusu yöneltilmiştir. Anket çalışmasına katılan 5 STK depremden etkilenmediklerini; geri kalan 16 STK,

- ♀ Dernek binalarının depremden dolayı yıkıldığı/hasar aldığını,
- ♀ Üyelerin şehri terk etmesi vb. sebebiyle üye sayısında düşüş olduğunu,
- ♀ Gerçekleştirilen faaliyet/etkinlik sayısının azaldığını,
- ♀ Üyelerinden vefat edenler olduğunu,
- ♀ Çalışma alanlarının değiştiğini (Yardım ve dayanışma çalışmalarına odaklandıklarını)

beyan etmişlerdir.

Şekil-1 STK'nız depremde nasıl etkilendi?

STK'lara depremde ve depremden sonra ne tür çalışmalar yaptığı sorusu yöneltilmiştir.

Katılımcıların tamamı deprem sonra süreçte öncelikle “Yardım odaklı çalışmalar (Gıda, giyim, hijyen, barınma desteği, maddi destek)” yaptıklarını belirtmiştir. İkinci sırada “Farkındalık ve sosyal medya çalışmaları”, üçüncü sırada **“Psikososyal destek çalışmaları”**, dördüncü sırada **“Hak temelli izleme ve savunuculuk”**, son sırada ise **“Arama kurtarma çalışmaları”** yaptıklarını belirtmişlerdir.

Şekil-2 STK'nız Depremde ve Depremden Sonra Ne Tür Çalışmalar Yaptı?

1	Yardım odaklı çalışmalar (gıda, giyim, hijyen, barınma desteği, maddi destek)
2	Farkındalık ve sosyal medya çalışmaları
3	Psikososyal destek çalışmaları
4	Hak temelli izleme ve savunuculuk
5	Arama kurtarma çalışmaları

Depremiñ üzerinden bir buçuk yıldan fazla süre geçti. Anket çalışmasının yapıldığı dönemde STK'ların çalışmalarının hangi alanda yoğunlaştığına bakıldığında, deprem sonrası yoğunlaşılan yardım odaklı çalışmaların (gıda, giyim, hijyen, barınma desteği, maddi destek) devam ettiği görölmektedir. Ardından alanda uzmanlığı olan STK'ların psikososyal destek konusunda çalışmalarına devam ettiği, 3 STK'nın "farkındalık ve sosyal medya çalışmalarına" yoğunlaştığı tespit edilmiştir. Sadece bir STK depremden sonra kısa bir süre yardım çalışmalarında yer aldıklarını ancak maddi yetersizliklerden dolayı tüm çalışmalarını durdurmak zorunda kaldıklarını belirtmiştir.

Sivil toplum örgütlerine yöneltilen "STK'nızın güçlenmesi için nelere ihtiyaç duyuyorsunuz?" sorusu yöneltilmiş, katılımcıların,

- ♀ Dernek ofisi / merkezi
- ♀ Maddi kaynak
- ♀ İnsan kaynağı
- ♀ Yerel, ulusal veya uluslararası ağlara erişim / dahil olma
- ♀ Kamu kurumları ile etkili iletişim

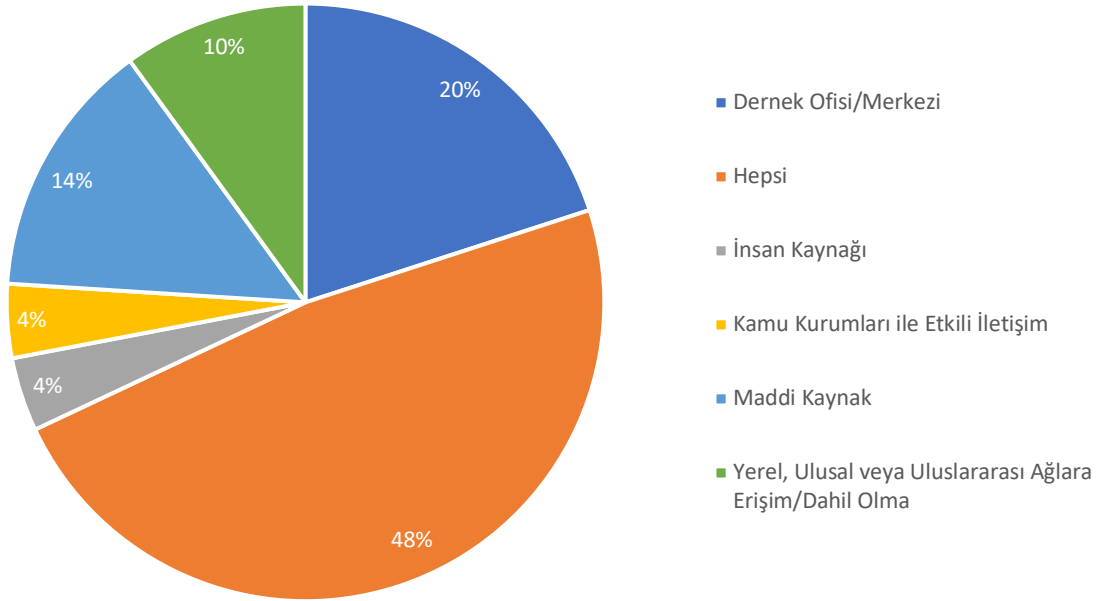
♀ Tanıtım / Görünürlük

♀ Hepsi

seçeneklerinden birisini seçmeleri istenmiştir.

Grafik-5'ten görüleceği üzere, katılımcıların % 48'i hepsi, %20'si dernek ofisi/merkezi, %14'ü maddi kaynak, % 10'u yerel, ulusal veya uluslararası ağlara erişim/dahil olma, %4'ü kamu kurumları ile etkili iletişim ve %4'ü insan kaynağı konularında öncelikle ihtiyaç duyduklarını belirtmiştir.

Grafik- 5 STK'nızın Güçlenmesi İçin Nelere İhtiyaç Duyuyorsunuz?

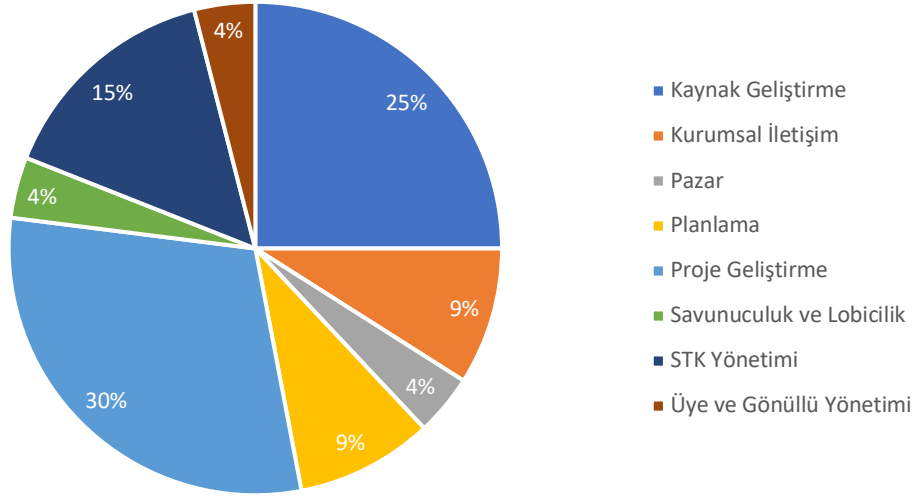

Son olarak sivil toplum kurumlarına “Aşağıdaki eğitim başlıkları arasında STK'nızın en çok ihtiyaç duyduğu başlık hangisidir?” sorusu yöneltilmiş ve

- ☐ Planlama
- ☐ Üye ve Gönüllü Yönetimi
- ☐ STK Yönetimi
- ☐ Savunuculuk ve Lobicilik
- ☐ Kaynak Geliştirme
- ☐ İzleme ve Değerlendirme
- ☐ Kurumsal İletişim
- ☐ Kampanya Yönetimi
- ☐ Proje Geliştirme
- ☐ Sosyal Medya Yönetimi

seçeneklerinden öncelikli buldukları şikkı işaretlemeleri istenmiştir.

Katılımcıların %30'u öncelikle ihtiyaç duydukları eğitim konusu olarak “Proje Geliştirme” başlığını seçmiştir. İkinci sırada %25 ile “Kaynak Geliştirme” konusu gelmektedir. Devamında %15 STK Yönetimi, %9 Kurumsal İletişim, %9 Planlama, %4 Üye ve Gönüllü Yönetimi, %4 Savunuculuk ve Lobicilik ve son %4'lük dilimde pazarlama (üretim kooperatifleri için) konuları gelmiştir.

Grafik-6 En çok ihtiyaç duyulan Eğitim Başlıkları

SONUÇ

10-20 Haziran tarihlerinde İskenderun ve çevre ilçelerde faaliyet gösteren 21 STK temsilcisi ile yapılan ihtiyaç analizi anket çalışması öncelikle 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan depremlerin ardından STK'ları kurumsal açıdan oldukça zor bir döneme girdiği tespit edilmiştir. Depremin ardından pek çok dernek ofisini kaybetmiş ya da ofisler ağır hasarlı olduğu için kullanılamaz hale gelmiştir. Öte yandan STK üyelerinin kentlerini terk etmek zorunda kalmaları, hatta bazı üyelerin depremde hayatlarını kaybetmeleri sivil toplum kuruluşlarının insan kaynağı bakımından da zor zamanlar yaşamasına sebep olmuştur.

Yerel ihtiyaçların karşılanması noktasında depremzedelerin ilk elden ulaşabildiği, deprem sonrası ihtiyaçları birinci elden tespit edebilmelerinin de etkisiyle 6 Şubat öncesi farklı konularda faaliyet gösterecekler de STK'ların neredeyse tamamı deprem sonrası süreçte yardım ve dayanışma çalışmaları yürütmüştür.

Depremin üzerinden bir buçuk yıldan fazla süre geçti. Sivil toplum kuruluşlarının en fazla ihtiyaç duyduğu konu mali kaynak ve insan kaynağı yaratılması olduğu tespit edilmiştir.

Bu ihtiyaca cevaben en fazla talep edilen eğitim konuları ise proje ve kaynak geliştirmeye yönelik eğitimler olmuştur.

İhtiyaç Analizi Anketi

Bu çalışma, Mozaik Kadın Derneği tarafından Türkiye Yerel STK İnsani Forumu'ndan fonlanan "Sivil Güç Birliği" projesi kapsamında İskenderun ve çevresindeki sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri ile yapılmaktadır.

Bu çalışmada 6 Şubat 2023 tarihinde gerçekleşen depremde etkilenmiş, deprem sonrası dayanışma faaliyetleri gösteren sivil toplum kuruluşlarının mevcut durumu ve deprem sonrası süreçteki ihtiyaçları analiz edilmek istenmektedir.

Çalışmaya vermiş olduğunuz destek için teşekkür ederiz.

Mozaik Kadın Derneği

Adınız Soyadınız

.....

Temsil Ettiğiniz Sivil Toplum Kuruluşu (STK) *

.....

STK'daki Rolünüz

- ☐ Başkan
- ☐ Yönetim Kurulu Üyesi
- ☐ Üye
- ☐ Gönüllü
- ☐ Çalışan

Cinsiyetiniz

- ☐ Kadın
- ☐ Erkek
- ☐ Belirtmek istemiyorum

Yaşınız

.....

STK'nızın kuruluş yılı

.....

STK'nız hangi alanda faaliyet gösteriyor? *

- ☐ Kadın hakları
- ☐ Çocuk hakları
- ☐ Engelli hakları
- ☐ Yardımlaşma/Dayanışma
- ☐ İş Hayatı
- ☐ Çevre
- ☐ Kültür- Sanat
- ☐ Diğer:

STK'nız depremde ne düzeyde etkilendi?

- ☐ Binamız yıkıldı/ hasar aldı.
- ☐ Üyelerimizden vefat edenler oldu.
- ☐ Üyelerimizin şehri terk etmesi vb. sebebiyle üye sayımızda düşüş oldu.
- ☐ Çalışma alanımız değişti.
- ☐ Gerçekleştirdiğimiz faaliyet/etkinlik sayısı azaldı
- ☐ Hepsi
- ☐ Herhangi bir değişiklik olmadı.
- ☐ Diğer:

STK'nız depremde ve depremden sonra ne tür çalışmalar yaptı?

- ☐ Yardım odaklı çalışmalar (Gıda, giyim, hijyen, barınma desteği, maddi destek)
- ☐ Psikososyal destek çalışmaları
- ☐ Hak temelli izleme ve savunuculuk
- ☐ Farkındalık ve sosyal medya çalışmaları
- ☐ Arama kurtarma çalışmaları
- ☐ Hepsi
- ☐ Çalışma yapmadı

STK'nız şu anda ne tür çalışmalar yapıyor?

- ☐ Yardım odaklı çalışmalar (Gıda, giyim, hijyen, barınma desteği, maddi destek)
- ☐ Psikososyal destek çalışmaları
- ☐ Hak temelli izleme ve savunuculuk
- ☐ Farkındalık ve sosyal medya çalışmaları
- ☐ Hepsi
- ☐ Çalışmalarımız sona erdi.

STK'nızın güçlenmesi için nelere ihtiyaç duyuyorsunuz?

- ☐ Dernek ofisi/merkezi
- ☐ Maddi kaynak
- ☐ İnsan kaynağı
- ☐ Yerel, ulusal veya uluslararası ağlara erişim/dahil olma
- ☐ Kamu kurumları ile etkili iletişim
- ☐ Tanıtım/ Görünürlük
- ☐ Hepsi
- ☐ Diğer:

Aşağıdaki eğitim başlıkları arasında STK'nızın en çok ihtiyaç duyduğu başlık hangisidir?

- ☐ Planlama
- ☐ Üye ve Gönüllü Yönetimi
- ☐ STK Yönetimi
- ☐ Savunuculuk ve Lobicilik
- ☐ Kaynak Geliştirme
- ☐ İzleme ve Değerlendirme
- ☐ Kurumsal İletişim
- ☐ Kampanya Yönetimi
- ☐ Proje Geliştirme
- ☐ Sosyal Medya Yönetimi
- ☐ Diğer: